

2.3 Analýza existujících strategických záměrů a dokumentů v oblasti vzdělávání

2.3.1. Program rozvoje města Tachova 2021 – 2030

Zadavatelem dokumentu Program rozvoje města Tachova bylo Město Tachov. Dokument se zaměřuje na identifikaci klíčových oblastí dalšího rozvoje města. V oblasti vzdělávacích zařízení byly zjištěny problémy týkající se kapacity a umístování dětí do škol a školek.

Ve městě Tachov se nachází pět mateřských škol s celkovou kapacitou přibližně 400 míst (viz tabulka 1). Tento počet zůstává dlouhodobě neměnný. V posledních letech však dochází k situacím, kdy žádosti o přijetí dětí nejsou vyhověny z důvodu plně obsazené kapacity (v roce 2019 bylo odmítnuto 33 dětí). Dalším problémem je umístování dětí se specifickými potřebami v rámci inkluze, protože současná vytíženost tříd neumožňuje flexibilní přizpůsobení kapacit, které se při inkluzi výrazně snižují.

Město je také zřizovatelem tří základních škol s celkovou kapacitou přibližně 1500 žáků. Základní školství v Tachově čelí výzvam spojeným s nárůstem počtu žáků, zejména dětí uprchlíků z Ukrajiny a cizinců obecně, což narušuje jeho dosavadní stabilitu (viz tabulka 2).

Tabulka 1: Vývoj počtu dětí v mateřských školách v Tachově v letech 2008 až 2024

Mateřská škola	08/09	09/10	10/11	11/12	12/13	13/14	14/15	15/16	16/17	17/18	18/19	19/20	20/21	21/22	22/23	23/24	24/25
TYRŠOVA	60	60	68	74	74	74	74	74	75	75	72	72	72	72	74	73	69
P. VELIKÉHO	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	72	72	71	73	72	69
STADTRODSKÁ	103	113	120	120	120	122	122	122	119	122	122	120	120	120	126	126	119
SADOVÁ	37	39	40	40	40	40	40	40	40	40	40	40	40	40	42	42	42
POŠUMAVSKÁ	91	98	100	100	100	100	100	100	100	97	96	97	95	96	100	94	93
CELKEM	366	385	403	409	409	411	411	411	409	409	405	401	399	399	415	407	392

Tabulka 2: Vývoj počtu žáků v základních školách ve městě Tachově v letech 2008 až 2024

Základní škola	08/09	09/10	10/11	11/12	12/13	13/14	14/15	15/16	16/17	17/18	18/19	19/20	20/21	21/22	22/23	23/24	24/25
HORNICKÁ	523	518	523	541	568	613	641	681	683	692	688	681	666	642	681	635	610
KOSTELNÍ	243	236	236	226	226	238	212	197	210	203	208	232	232	227	241	217	224
ZÁREČNÁ	553	516	503	479	479	481	479	487	513	519	549	563	595	604	669	675	680
CELKEM	1319	1270	1262	1246	1273	1332	1332	1365	1406	1414	1445	1476	1493	1473	1591	1527	1514

2.3.2. Školství v obvodu obce Tachov s rozšířenou působností – školní rok 2024/2025

Tento dokument byl vypracován odborem školství Města Tachov. Všechny údaje o počtu tříd a počtu dětí či žáků zobrazují skutečný stav na školách k 30.9.2024. Pro účely zpracování analytické části je důležitý zejména vysoký nárůst počtu cizinců v ORP Tachov.

Tabulka 3 a 4: Děti a žáci podle státního občanství v MŠ a ZŠ

	MŠ	Sloven- sko	Viet- nam	Polsko	Něme- cko	Mongol- sko	Syrie	Ukraj- na	Bulhar- sko	Rusko	Chorvat- sko	CELKEM
1	Bor, Borská		4					2				6
2	Bor, Skolní		10					1				11
3	Lom							1				1
4	Plana, Havlíčkova							1	2			3
5	Plana, Smetanova	2	1	3	1			5				13
6	Přimda		7					1				8
7	Rozvadov		1									1
8	Stráž								1			1
9	Studánka	1										1
10	Tachov, Sadová						1	10	1			12
11	Tachov, Stadtrodská	1	5					17	3	1		27
12	Tachov, P. Velikého							11	3			14
13	Tachov, Tyršova	1	1					2	1			6
14	Tachov, Pošumavská	1	1			5		5			1	12
15	Tisová							1				2
16	Chodský Újezd							1				1
17	Staré Sedlístě							3				3
18	Halže							2				2
19	Hošťka							1				2
20	Chodová Planá							2				1
21	Lesná											2
	CELKEM MŠ	6	30	3	1	5	1	66	11	1	1	127

	ZŠ	Slovensko	Vietnam	Polsko	Německo	Mongolsko	Francie	Ukrajina	Bulharsko	Rumunsko	Moldavsko	USA	Izálie	Sýrie	Maďarsko	Rakousko	Chorvatsko	CELKEM ZŠ
1	Bor	5	29		1			34										69
2	Planá, Valy		6		1			23	1		1	1						33
3	Planá, náměstí	1	3					26								1		31
4	Přimda	4	27			1		11										43
5	Stráž							2	2									4
6	Tachov, Hornická	10	2	2		3	2	66	1	1	1		1	1				89
7	Tachov, Kostelní	6	7			4		49	12	2	2				1			82
8	Tachov, Zářečná	14	19			13		97	6						2		1	154
9	Halže		1					13										14
10	Hošťka					2												2
11	Chodová Planá			3				10										13
12	Lesná																	4
13	Rozvadov		2															2
14	Staré Sedlístě	2			1			17										20
	CELKEM ZŠ	42	114	5	3	23	2	348	22	3	4	1	1	1	3	1	1	556

2.3.3. Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy Plzeňského kraje 2020 – 2024

Jedná se o klíčový strategický dokument zaměřený na vzdělávání a rozvoj výchovně vzdělávací soustavy na čtyřleté období. Obsahuje tři hlavní kapitoly:

- **Rozvoj společnosti a vzdělávání, Strategie rozvoje regionálního školství**
- **Financování regionálního školství**
- **Strategie rozvoje regionálního školství** - pro analytickou část MAP IV je zásadní tato kapitola, jejímž cílem je do roku 2035 zvýšit úroveň vzdělanosti v Plzeňském kraji. To zahrnuje vyšší podíl absolventů, méně obyvatel se základním vzděláním, více vysokoškolsky vzdělaných osob (25–64 let) a větší zapojení do celoživotního učení.

Definuje také strategické cíle vize Plzeňského kraje v oblasti vzdělávání do roku 2035:

1. Zpřístupnit všem široké možnosti vzdělávacích aktivit
2. Zvyšovat vzdělanost pedagogů a ředitelů
3. Zaměřit vzdělávání na rozvoj osobnosti, kariéry a občanství
4. Zajišťovat efektivní komunikaci, důvěru a bezpečné klima všech aktérů ve vzdělávání

2.3.4. Analýzy potřeb škol v Plzeňském kraji

Tyto dokumenty vznikly v rámci projektu „Krajský akční plán rozvoje vzdělávání Plzeňského kraje II“ (KAP), jehož cílem bylo zlepšení řízení škol, zvýšení kvality vzdělávání a podpora dlouhodobého plánování jako klíčového nástroje pro efektivní řízení škol.

V rámci projektu KAP bylo vytvořeno několik analytických dokumentů, mezi které patří:

- Analýza potřeb na školách v Plzeňském kraji (NPI ČR),
- Analýza potřeb škol v Plzeňském kraji (MŠMT),
- Analýza potřeb v území pro potřeby KAP.

Analýza potřeb v území pro účely KAP byla vypracována realizačním týmem KAP jako povinná součást krajského akčního plánu (KAP). Tato analýza vznikla v úvodní fázi přípravy nového krajského akčního plánu pro období 2023–2025 a jejím hlavním cílem bylo znovu zmapovat stav a vývoj trhu práce a vzdělávacího systému v Plzeňském kraji, zároveň také redefinovat klíčové problémové oblasti. Součástí analýzy je zpracování všech zásadních témat, což z ní činí hlavní analytický podklad. Na jeho základě byly v rámci jednotlivých platforem a Pracovní skupiny Vzdělávání určeny priority krajského akčního plánu.

Tato témata vycházejí ze Strategie vzdělávací politiky ČR do roku 2030+ a vhodně doplňují již dříve zpracovanou analýzu vytvořenou v rámci projektu P-KAP. Výstupy z dotazníkového šetření jsou prezentovány v grafické podobě a relevantní závěry byly začleněny do Analýzy potřeb v území pro účely KAP, kde sloužily jako podklad pro stanovení priorit a návrhové části plánu.

Cílem dokumentu Analýza potřeb na školách v Plzeňském kraji (NPI ČR) bylo zmapování aktuální situace a potřeb škol v oblastech definovaných OP VVV, stejně jako vyhodnocení posunu, k němuž na školách došlo. Výstupy závěrečného šetření zároveň slouží jako podklad pro hodnocení Krajských akčních plánů v jednotlivých regionech.

V rámci projektu MAP IV vycházíme z Analýzy potřeb škol (MŠMT), především v analytické části týkající se předškolního a základního vzdělávání.

2.3.4. Strategický rámec Česká republika 2030

Strategický rámec Česká republika 2030 je konceptuální dokument stanovující priority a cíle pro rozvoj České republiky do roku 2030.

Pro MAP IV je klíčový čtvrtý cíl: Vzdělávání rozvíjí individuální potenciál, podporuje schopnost zvládat změny a přispívá k soudržné společnosti orientované na udržitelný rozvoj.

- Vzdělávací systém je inkluzivní, přístupný, neselektuje žáky a žákyně podle talentu a minimalizuje vliv socioekonomického zázemí.
- Podporuje pedagogy, aby přinášeli změny a působili jako průvodci v měnícím se světě, přičemž propojuje vzdělávání s reálným světem.
- Každému poskytuje přístup k rozvoji kompetencí pro občanský, profesní i osobní život a nabízí všeobecný základ pro další vzdělávání a pochopení světa.
- Zajišťuje dostupné celoživotní vzdělávání zaměřené na profesní i přenositelné dovednosti.

2.3.5. Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy České republiky na období 2023–2027

Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy ČR na období 2023–2027 je implementačním dokumentem Strategie vzdělávací politiky ČR do roku 2030+. Stanovuje konkrétní cíle a časový plán pro realizaci opatření, přičemž poskytuje podněty pro krajské i školní plány. Kromě Strategie 2030 zohledňuje další strategické dokumenty, legislativní nařízení a doporučení na národní, evropské i globální úrovni. Dokument je v souladu s Českou republikou 2030, Programovým prohlášením vlády a doporučeními Rady vlády pro udržitelný rozvoj a Evropské komise.

Pro období 2023–2027 stanovila Strategie 2030+ dva strategické cíle, které svými aktivitami Dlouhodobý záměr ČR 2023–2027 naplňuje:

1. Zaměřit vzdělávání více na získávání kompetencí potřebných pro aktivní občanský, profesní i osobní život.
2. Snížit nerovnosti v přístupu ke kvalitnímu vzdělávání a umožnit maximální rozvoj potenciálu dětí, žáků a studentů.

Dlouhodobý záměr ČR 2023 - 2027 pojednává o průřezových opatřeních Strategie rozvoje regionálního školství, mezi která patří:

- Vzdělávání pro udržitelnost
- Digitální vzdělávání a umělá inteligence ve vzdělávání
- Vzdělávání dětí a žáků s nedostatečnou znalostí vyučovacího jazyka
- Well-being, duševní zdraví, bezpečné prostředí a podpora pohybových aktivit
- Rovnost příležitostí ve vzdělávání
- Zajištění potřebných kapacit středních a vyšších odborných škol a jejich oborové struktury odpovídající očekávaným životním drahám a potřebám společnosti

2.3.6. Strategie vzdělávací politiky ČR do roku 2030+

Strategie 2030+ je strategický dokument Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy pro rozvoj vzdělávání v České republice v období 2020–2030+. Dokument má stanoven 2 prioritní cíle:

1. **Zaměřit vzdělávání více na získávání kompetencí potřebných pro aktivní občanský, profesní i osobní život:** Role formálního vzdělávání se mění v reakci na rychlé technologické, hospodářské, sociální a environmentální proměny, označované jako čtvrtá průmyslová revoluce. Požadavky na dovednosti i způsoby komunikace se přizpůsobují novým realitám. Současní žáci, vyrůstající s digitálními technologiemi a neomezeným přístupem k informacím, potřebují rozvíjet kritické myšlení a schopnost pracovat s informacemi. Proměny sociálních kontaktů navíc často vedou k nedostatku při naplňování sociálních potřeb. Tyto trendy přinášejí výzvy zcela odlišné od těch, kterým čelily předchozí generace.
2. **Snížit nerovnosti v přístupu ke kvalitnímu vzdělávání a umožnit maximální rozvoj potenciálu dětí, žáků a studentů:** Navzdory pokroku v odstraňování bariér zůstávají nerovnosti ve vzdělávání výrazným problémem českého školství. ČR patří mezi země s největšími vzdělávacími nerovnostmi, které se odrážejí v závislosti výsledků žáků na sociálním statusu rodičů, rozdílech mezi školami a regiony a nízké mezigenerační mobilitě. Systém nedokáže dostatečně vyrovnávat vliv rodinného zázemí ani motivovat žáky k dosažení vyššího vzdělání.

Realizace těchto cílů probíhá prostřednictvím pěti strategických linií:

1. Proměna obsahu, způsobů a hodnocení vzdělávání,
2. Rovný přístup ke kvalitnímu vzdělávání,
3. Podpora pedagogických pracovníků,
4. Zvýšení odborných kapacit, důvěry a vzájemné spolupráce,
5. Zvýšení financování a zajištění jeho stability.

V rámci Strategické linie 1 je pro MAP IV klíčová kapitola Proměna obsahu, metod a forem vzdělávání. Dynamické změny ve společnosti vyžadují přizpůsobení vzdělávacích postupů, zaměření na motivaci žáků, práci s chybou a individualizaci výuky pro rozvoj potenciálu všech žáků. Důraz je kladen na zjednodušení a snížení objemu učiva, což umožní hlubší porozumění, opakování a aplikaci poznatků v praxi. Současný vzdělávací obsah je příliš široký, což brání žákům v pochopení látky a učitelům v efektivním využití času.

Pro MAP IV jsou dále klíčové i Strategické linie 2 a 3. Linie 2 se zaměřuje na Rovný přístup ke kvalitnímu vzdělávání, jehož základem je zajištění kvalitní výuky na všech školách. Společné vzdělávání dětí v kvalitních základních školách podporuje soudržnost společnosti, občanskou angažovanost a flexibilitu v kariéře, čímž snižuje riziko nezaměstnanosti. V ČR však nerovnosti ve vzdělávání narůstají. Výsledky žáků na 2. stupni základních škol klesají, zatímco některé školy zaostávají. To vede rodiče k hledání alternativ, což dále prohlubuje rozdíly mezi školami. Na školách s vyšší koncentrací žáků z nepodnětného prostředí klesá motivace i kvalita výuky, což situaci zhoršuje. Strategická linie 3 se zaměřuje na podporu pedagogických pracovníků. Školy by měly fungovat jako učící se organizace, které naplňují potřeby žáků a komunit, snižují nerovnosti a rozvíjejí potenciál všech žáků. Klíčem je zaměření výuky na kompetence pro občanský, profesní a osobní život. K tomu jsou potřeba kvalitní ředitelé, motivovaní učitelé a dostatek pedagogických i nepedagogických pracovníků. Podpora výukové činnosti učitelů a vedení škol je zásadní, protože bez jejich spolupráce a spokojenosti nelze zajistit efektivní a spravedlivé vzdělávání.

Analytická část MAP IV využívá informace ze Strategie 2030+ k průřezovým tématům, jako jsou proměna obsahu a způsobu vzdělávání, podpora pedagogů a dalších pracovníků, rozvoj digitálních

kompetencí a snižování nerovností ve vzdělávání. Přestože další konkrétní data ze Strategie 2030+ nečerpáme, je nezbytné zajistit, aby cíle a opatření byly s touto strategií v souladu.

2.3.8. Analýza návaznosti prioritních oblastí MAP na strategické dokumenty

Tabulka 5:: Analýza návaznosti prioritních oblastí MAP na strategické dokumenty

<i>Návaznost oblastí MAP na strategické dokumenty</i>	Priority MAP			
	1	2	3	4
<i>Strategické dokumenty – výčet</i>				
<i>Program rozvoje města Tachova 2021 – 2030</i>	x	x	x	x
<i>Školství v obvodu obce Tachov s rozšířenou působností – školní rok 2024/2025</i>	x	x	x	x
<i>Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy Plzeňského kraje 2020 – 2024</i>	x	x	x	x
<i>Analýzy potřeb škol v Plzeňském kraji</i>	x	x	x	
<i>Strategický rámec Česká republika 2030</i>	x	x		
<i>Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy České republiky na období 2019- 2023</i>	x	x		
<i>Strategie vzdělávací politiky ČR do roku 2030+</i>	x	x		